

nr.3

26 octombrie 2011

PARAGRAFF

Ziarul Astra Film Festival Sibiu

Prima conferință de presă *Astra Film Festival*

Luini, începând cu orele 10:00, în Casa de Cultură a Sindicatelor, am fost călduros întâmpinați de către organizatorii **Astra Film Festival**. „Casa documentarului din România” și-a deschis, astfel, porțile pentru presă. Directorul Festivalului, Dumitru Budrala, coordonatoarea programelor, Csilla Kató, și directorul general al CNM Astra, Valeriu Ion Olaru, s-au declarat mai mult decât entuziasmați de programul celei de-a 11-a ediții. S-a discutat despre componenta educațională a festivalului, reprezentată de programul paralel **Astra Film Junior**, aflat încă în curs de desfășurare. „Cel mai important eveniment cultural al toamnei” (așa cum a fost numit de primarul Klaus Iohannis) nu va rămâne indiferent la problemele planetei, fapt dovedit de cele patru filme din programul special ECOcinematogrAFF. Au fost amintite cele trei masterclass-uri ce vor avea loc pe parcursul Festivalului, iar Csilla Kató a menționat interesul pe care Festivalul îl acordă documentarului investigativ, un gen trecut deseori cu vederea. În acest sens, Dumitru Budrala și-a exprimat regretul de a nu putea proiecta filmul *Votul meu*, realizat de Monica Lăzurean-Gorgan și Andrei Gorgan, despre cumpărarea voturilor în mediul rural. La conferință a fost prezent și Rupert Wolfe Murray, producătorul britanic al filmului *După revoluție*, care deschide oficial Festivalul. Într-o limbă română impresionantă, el a povestit întâmplări, aparent amuzante, de la filmările din 1990 ale lui Laurențiu Calciu.

Întrebat despre buget **AFF**, Dumitru Budrala a spus cu regret că acesta a fost redus la mai puțin de 150.000 de euro, însă organizatorii au făcut tot posibilul pentru a păstra prețuri „studentești” pentru bilete și abonamente.

Adrian Șerban

Primul masterclass din seria „Profesia de documentarist”

Astra Film Festival 2011 a debutat ieri dimineață, la Sala Studio a Casei de Cultură, cu masterclass-ul de film documentar observațional susținut de Cristi Puiu. În cadrul atelierului, regizorul a ales să proiecteze un film considerat unul major în cadrul cinematografului documentar internațional – *West of Tracks* (China, 2003), în regia lui Wang Bing. Cu o durată de nouă ore, documentarul va fi proiectat pe parcursul a trei zile, fiecare dintre cele trei părți – *Rust*, *Remnants* și *Rails* – fiind urmată de o discuție între Cristi Puiu și cursanții participanți la masterclass.

Filmat pe parcursul a doi ani, documentarul prezintă dezmembrarea progresivă a unui complex industrial masiv din nord-estul provinciei Shenyang – în trecut un exemplu al prosperității economiei socialiste chineze –, urmărind atent schimbările lente survenite în urma acestui proces de transformare, precum și viața ultimilor muncitori ai combinatului. În deschiderea masterclass-ului, Cristi Puiu, un admirator al documentarului, a „prevenit” publicul asupra ritmului lent al acestuia și a manierei particulare în care este filmat. *West of Tracks*, considerat de către celebra publicația franceză „Cahiers du Cinéma” o „capodoperă de realism”, reprezintă un exemplu elocvent de cinema direct.

Eliza Zdru

Foto: Eliza Zdru

Singur acasă – o tragedie românească

(România, 2010)

Regia : Ionuț Cârțătoarea

Sate pitorești, vaci care merg agale la păscut, nori care se ridică ușor spre cer – în concluzie, atmosfera ideală în care s-a instalat sărăcia. Iar acolo unde se găsește sărăcia, o lege nescrisă spune că este prezentă și tragedia. *Singur acasă – o tragedie românească* se centrează pe tristețea copiilor din zonele țării unde șomajul este foarte ridicat, astfel încât românii sunt obligați să plece la muncă în Vest. Intră aici, probabil, numeroase regiuni ale țării în care satele au rămas populate doar de copii singuri și de bătrâni.

Filmul lui Ionuț Cârțătoarea spune că guvernării noastre nu au nici o statistică despre ce se întâmplă cu părinții și copiii care sunt obligați să trăiască departe unii de alții. Din când în când, însă, mai auzim în mass-media de câte un copil care s-a sinucis. De cele mai multe ori, cel puțin unul dintre părinții acestuia este plecat în Italia sau Spania pentru diferite munci.

Discursurile părinților înlăcrimați din cauza sinuciderii copiilor lor duc, uneori, cu gândul la absurditatea situațiilor: pretinzând că își părăsesc copii pentru a munci și pentru a ameliora calitatea vieții acestora, adulții emigranți în Vest își pierd exact copiii prin care își justificau alegerea. De asemenea, există și situațiile greu de înțeles în care mama nu se întoarce nici măcar pentru înmormântarea micuțului ei dispărut, în ciuda suferinței pe care o suportă cu stoicism, acolo departe.

La finalul filmului, înțelegem încă o dată că latura materială a vieții, despre care avem impresia că este esențială pentru existența noastră, are, de fapt, mult mai puțină importanță decât s-ar crede.

Azi, orele 12:30, Sala John Marshall
Măine, orele 18:30, Sala Studio

Violeta Neamțu

Povești din fundături uitate

(SUA-Germania, 2010)

Regia: Alina Skrzyszewska

Publicul larg are deseori acces la frânturi din viețile tuturor claselor sociale americane, prin filmele hollywoodiene. Regizoarea germană Alina Skrzyszewska a fost în Los Angeles, ocolind însă „Uzina de vise”. Ea a reușit să intre în viețile acelor personaje de decor, folosite pentru a da o doză de realism acolo unde e nevoie. În *Povești din fundături uitate*, facem cunoștință cu populația hotelurilor ieftine și a trotuarelor din L.A. Ne aflăm într-o mahala (skid row) poreclită „The Nickel”. Aici viața oamenilor este colorată, iar regretele lipsesc. Atitudinea nihilistă față de instituții este contrabalansată de un optimism contagios, de bucuria provenită din credința în Dumnezeu, droguri sau, cel mai des, muzică. Titlul original al filmului, *Songs from the Nickel*, este mult mai elocvent în acest sens. Pe parcursul multiplelor episoade ale filmului, vom cunoaște un singur muzician, Al, fost dependent de heroină. Actualmente, el are două job-uri, iar în puținul timp liber cântă în studioul său, improvizat într-o cameră dărăpănată. Însă deseori auzim și vedem blues, rock sau gospel cântate în stradă, stângaci poate, dar cu o pasiune nespecifică muzicienilor profesioniști.

Poate că numele acestor personaje vor fi uitate după o primă vizionare, dar poveștile și chipurile lor vor rămâne întipărite în memoria spectatorului: un fost militar în cadrul Forțelor Aeriene, un tânăr crescut de părinți dependenți de droguri, un fost membru al unei găști sângeroase, actualmente artist plastic, un cuplu de dependenți de cocaină, împreună de 11 ani, și mulți alții. Relatările lor ar fi triste dacă regizoarea ar fi adoptat o atitudine condescendentă. Însă nu este cazul, iar lipsa de inhibiție pe care oamenii o au în fața camerei demonstrează acest lucru. *Povești din fundături uitate* rămâne un film emoționant despre supraviețuire, despre bucuria de trăi departe de standardele sociale cunoscute. Este un altfel de vis american, poate unul mai sincer, mai apropiat de ceea ce căuta odinioară Hunter S. Thompson.

Azi, orele 20:00, Sala John Marshall
Măine, orele 21:30, Sala Studio

Adrian Șerban

Așezarea printre stele

(Position among the Stars, Olanda, 2010)

Regia: Leonard Retel Helmrich

În Indonezia, trenul spre Jakarta nu oprește întotdeauna atunci când trece prin satul natal al lui Rumidjah, un loc în care lumea e aceeași de multă vreme. Astfel că bătrâna de 62 de ani împreună cu fiul ei Bakti pleacă spre capitala Indoneziei, unde e așteptată de familia sa, pe o motocicletă fixată pe o mică platformă ce alunecă pe șinele trenului și care, pentru a avansa, trebuie să se deplaseze în sens invers. „Exact ca în politică”, punctează mucalit Bakti. Înapoi în cartierul muncitoresc din Jakarta, familia lui Bakti, una dintre cele mai obișnuite, încearcă să o scoată la capăt. Trebuie să demonstreze că sunt săraci pentru a primi asistență socială. Bakti, care s-a convertit la islamism, deși s-a născut creștin, a fost numit conducătorul cartierului său, dar acest lucru nu prea îi ajută familia din punct de vedere material. Cea mai mare grijă a lui Rumidjah este ca nepoata sa Tari să compenseze toate eșecurile familiei sale și să ajungă cineva important. Pentru că nu există altă opțiune, bătrâna își amănătează casa ca să poată plăti școlarizarea fetei.

A treia parte a trilogiei începute cu *Ochiul zilei* (2001) și continuată apoi cu *Forma lunii* (2004), ambele prezentate la *Astra Film Festival*, *Așezarea printre stele* încheie saga familiei Sjamsuddin, ilustrând, prin prisma vieții acestei familii, tribulațiile clasei de mijloc din Indonezia precum și schimbările socio-politice din ultimii zece ani, care au determinat înfățișarea de acum a țării. Rumidjah se reîntoarce în satul natal, un loc unde oamenii preferă să își

trăiască viața căutând lemne pentru foc, în loc să folosească plita cu gaz. Vecina o atenționează pe femeie că pune prea mult preț pe bunăstare, după care cele două femei încheie ziua comentând poziția stelelor pe cer.

La *Astra Film Festival*, în urmă cu doi ani, regizorul și operatorul olandez Leonard Retel Helmrich a fost invitat pentru a-și prezenta tehnica absolut inedită de filmare, denumită *single-shot cinema*, în cadrul unui portret dedicat lui. De data aceasta însă, filmul său se află în competiția internațională, în cărți pentru trofeul Festivalului.

Azi, orele 20:30, Sala Mircea Săucan
Eliza Zdru

Noi doi

(România, 2011)

Regia: Claudiu Mitcu

Cristi și George gătesc, călătoresc cu metroul, merg la picnic, se distrează cu prietenii, sărbătoresc zile de naștere, discută despre faptul că părinții nu îi înțeleg și apoi își declară unul altuia iubirea. Câteodată, Cristi și George antrenează mici certuri iscate de gelozii absolut normale în acest gen de legături. De cele mai multe ori, însă, relația lor pare un soi de căsnicie pe roze. Dar, ca întotdeauna, lucrurile se pot termina oricând. Numai că, atunci când tot ce ai e persoana de lângă tine, perspectiva finalului e puțin mai sumbră decât de obicei.

Filmul, semnat de Claudiu Mitcu, la scenariul căruia a participat, alături de regizor, chiar Cristi Pietrăreanu – unul dintre personajele

principale, întrerupe scenele familiale filmate în stil *home movie* de către Cristi și George inserând imagini luate la parade gay sau demonstrații anti-gay, pentru a oferi o oarecare imagine de ansamblu asupra problemei majore cu care se confruntă această comunitate în România – mai exact, asupra faptului că doar 5% dintre români sunt dispuși să accepte o persoană cu orientare gay în comunitatea sau familia lor, reacția celorlalți fiind gradată

undeva între dezgust și repulsie absurdă. Imaginile, oarecum redundante, rup din efectul creat de universul celor doi și ar fi putut foarte bine să fie lăsate deoparte, pentru că lumea Cristi-George rămâne mai convingătoare atunci când e privită prin obiectivul handycam-ului cu care cei doi își notează viața cotidiană.

În 2010, Claudiu Mitcu primea Premiul Drepturilor Omului oferit de către Ambasada Franței în România pentru perspectivele asupra diversității deschise prin filmele sale. La **Astra Film Festival**, documentarul *Noi doi*, o privire intimă, dar nonintrusivă, asupra relației unui cuplu gay, concurează pentru premiul oferit în cadrul competiției filmelor românești.

Azi, orele 15:30, Sala John Marshall
Măine, orele 20:00, Sala Studio

Eliza Zdru

Te-am filmat, dragostea mea

(I Shot My Love, Israel, 2010)

Regia: Tomer Heymann

Povestea de dragoste a regizorului israelian Tomer Heymann începe la Berlinală, unde un alt film de-al său a fost premiat. Într-un club, el îl cunoaște pe viitorul său partener, Andreas Merk, iar filmul de față este o cronică extrem de personală a relației lor. Asta pe de o parte. Pe de alta, *Te-am filmat, dragostea mea* vorbește despre familie, origini și trecuturi nefericite.

O poveste de dragoste între un evreu și un german este interesantă din orice unghi o iei. Dar, să ne înțelegem, homosexualitatea nu este tratată nici o clipă ca o problemă în sine. Lucrurile decurg natural, fără a se vorbi de „acceptare” sau altfel de obstacole pe care majoritatea filmelor cu un subiect asemănător le aduc în prim-plan. Astfel, Heymann se poate concentra pe adevăratele lupte interioare prin care partenerul său trece. Există o anumită frică legată de trecutul Germaniei naziste, cu care Andreas antipatizează. Misterul pare,

însă, imposibil de elucidat, dar acest dansator simpatic pare în permanență tulburat de necunoscutele familiei sale. Totuși, el se va muta, la Tel Aviv, în casa iubitului său. Cumva ironic, bunicii regizorului au ajuns în Israel fugind din Germania nazistă, astfel că Heymann are pe jumătate din originile pe care Andreas poate că le detestă.

Filmul devine din ce în ce mai intruziv, revelând spre final detalii din trecut extrem de neplăcute. Mama lui Tomer este prezentă aproape în permanență, acționând ca sfătuitoare pentru fiul ei și ca liant pentru familia risipită. Este de admirat curajul lui Heymann de a aduce pe ecrane momente atât de personale din viața lui și a celor foarte apropiați. Nivelul ridicat de intimitate este semnalat deseori și de cei aflați în fața obiectivului. Regizorul, însă, nu și-a filmat numai „dragostea” în sensul de „iubit/partener”, ci „dragostea” în sensul iubirii pe care o poartă pentru familia lui, pentru trecut și, mai ales, pentru viitorul din care speră sincer că Andreas va face parte.

Azi, orele 16:30, Sala John Marshall

Adrian Șerban

Regina Maria, ovaționată ca pe stadion

La noul film despre Regina Maria al lui Sorin Ilieșiu (primul titlu din programul **Astra Film Festival**), sala a fost plină de copii de școală. Dumitru Budrala, directorul Festivalului, s-a declarat încântat de prezența în număr mare a publicului tânăr la un film „deosebit de frumos”. Totuși, adolescenții sibieni au dovedit un comportament surprinzător: de fiecare dată când pe ecran apăreau explicații despre viața Reginei Maria, aplaudau și ovaționau ca pe stadion.

Se pare că istoria României nu prea i-a impresionat pe tinerii spectatori. Nici imaginile splendide din film, nici paginile din jurnalul Reginei, lecturate cu patos de cunoscuta actriță Maia Morgenstern, nu au avut vreun efect asupra lor.

În față, o femeie privea spre ecran cu mâinile împreunate ca într-o rugăciune. Emană foarte multă duioșie și părea impresionată de filmul lui Sorin Ilieșiu. În stânga, o mamă îi șoptea ceva fetei ei. După film, a declarat că încerca să îi explice mai bine povestea reginei. „Când s-a vorbit în film despre Lenin, m-a întrebat cine e. Un nene destul de rău, i-am răspuns”.

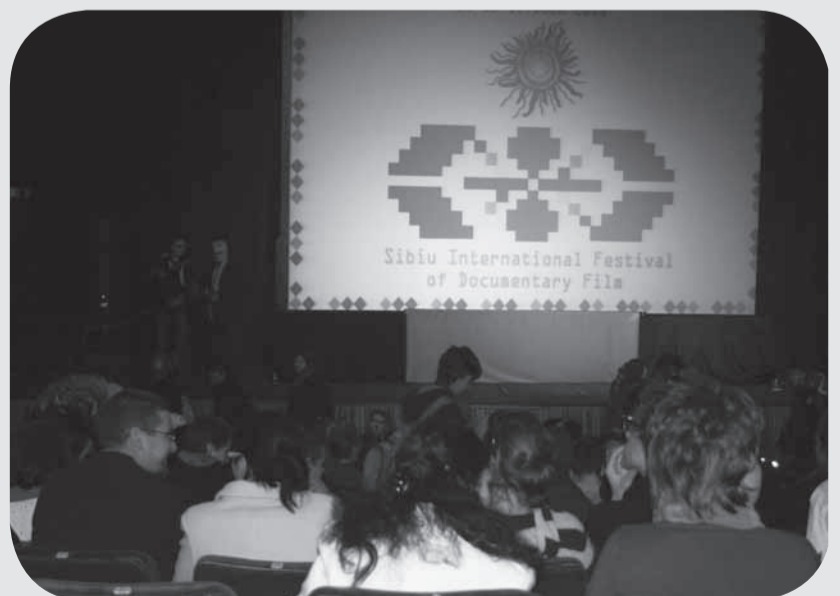

Foto: Violeta Neamțu

ParagraFF – ziarul Astra Film Festival Sibiu

Redactor-șef: Mihai FULGER; Redactori: Violeta NEAMȚU, Adrian ȘERBAN, Eliza ZDRU;
Tehnoredactor: Ioana MOLDOVEAN; Fotograf: Sebastian MARCOVICI

Pregătiri pentru Festival

Când ești deja la a unsprezecea ediție, ar trebui ca totul să fie mai ușor, dar, trecând de la o ediție la alta, mi se pare tot mai greu. Festivalul crește, iar așteptările sunt tot mai mari.
Adina (stânga), staff

E mult de muncă pentru pregătirea Festivalului, dar merită.
Ramona, voluntar

Festivalul înseamnă foarte mult pentru mine. Am ocazia să văd filme noi înaintea tuturor. E și o ocazie să mă întâlnesc cu foști colegi din staff.
Dan, staff

Pentru că am emoții, eu cred că o să iasă bine. Și când am emoții iese super bine.
Olimpia (stânga), staff